

การดำเนินการของฝ่ายทหารในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย
ต่อกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
ให้เกิดผลสัมฤทธิ์

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก หาญพล เพชรม่วง
รองผู้อำนวยการกองข่าว กองทัพบกที่ 4

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2565

เอกสารวิจัยเรื่อง การดำเนินการของฝ่ายทหารในการสนับสนุนการบังคับใช้
กฎหมายต่อผู้ก่อเหตุรุนแรง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
ให้เกิดผลสัมฤทธิ์

โดย พันเอก หาญพล เพชรม่วง

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง กัญญ์ณัฐ แสงภัทรเนตร

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2565 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี

(วิชาตี เอี่ยมไพจิตร)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

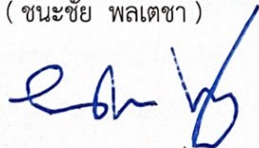
พันเอก

(ชนะชัย พลเดชา)

ประธานกรรมการ

พันเอก

(ยุทธนาม เพชรม่วง)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

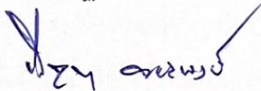
พันเอกหญิง

(กัญญ์ณัฐ แสงภัทรเนตร)

กรรมการ

พันเอก

(ปริญญา ฉายะพงษ์)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอก หาญพล เพชรม่วง
เรื่อง การดำเนินการของฝ่ายทหารในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายต่อผู้ก่อเหตุรุนแรง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์
วันที่ กันยายน 2565 **จำนวนคำ :** 8,727 **จำนวนหน้า :** 25
คำสำคัญ การบังคับใช้กฎหมายต่อผู้ก่อเหตุรุนแรง
ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

นับตั้งแต่การปล้นอาวุธปืนของราชการเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 เป็นต้นมา ความรุนแรงสำหรับดินแดนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือเป็นสถานการณ์ที่ไม่ปกติเข้าลักษณะสถานการณ์ฉุกเฉิน รัฐจึงมีความจำเป็นจะต้องใช้อำนาจรัฐในสถานการณ์ฉุกเฉินโดยการออกกฎหมายพิเศษ ได้แก่ พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.2547 และ พระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อให้อำนาจพิเศษแก่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงโดยเร็ว ซึ่งการนำกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับมาปรับใช้กับการสอบสวนคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขัดต่อหลักความชอบด้วยกฎหมาย เพราะไม่ได้ผ่านการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายโดยศาล ตลอดถึงไม่มีมาตรการผ่อนคลายในการให้ปล่อยตัวชั่วคราว ทำให้พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้รับจากขั้นตอนการใช้กฎหมาย พิเศษดังกล่าวเกิดความไม่ถูกต้อง สมบูรณ์ และไม่มีคุณค่าในการพิจารณาคดีชั้นในชั้นศาลเท่าที่ควร จนเป็นสาเหตุแห่งความสงสัย ยกประโยชน์ให้จำเลย

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 227 ศาลจึงพิจารณายกฟ้องคดีเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น การตกอยู่ในสถานะผู้ต้องสงสัยตามกฎหมายพิเศษ ทั้ง 2 ฉบับ ควรจะได้รับการคุ้มครองและรับรองสิทธิเหมือนกับการคุ้มครองและรับรองสิทธิของผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญาตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้การคุ้มครองและรับรองไว้ จะทำให้พยานหลักฐานที่ได้รับในขั้นตอน

ของการใช้กฎหมายพิเศษมีความถูกต้อง สมบูรณ์ และมีคุณค่าเชิงพิสูจน์ในชั้นการพิจารณาคดีของศาล นอกจากนี้ในเชิงนโยบายควรจะแยกการกระทำความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงออกจากฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญานำมาบัญญัติไว้เป็นพระราชบัญญัติเอาไว้ต่างหาก รวมตลอด ถึงมีวิธีพิจารณาคดีเป็นการเฉพาะ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการในการต่อต้านและป้องกันการกระทำผิด และกำหนดมาตรการการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

นอกจากนี้การสร้างความเข้าใจระหว่างรัฐกับประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ โดยเฉพาะการลดความหวาดระแวงในเจ้าหน้าที่รัฐและกระบวนการยุติธรรมของไทยเป็นสิ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะผู้ที่เป็นผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังคดีความมั่นคง คือประชาชนคนไทย ที่แม้จะมีแนวความคิด ความเชื่อ ที่แตกต่างจากประชาชนไทยส่วนใหญ่อันสืบเนื่องจากพื้นฐานทาง ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ที่แตกต่างกัน การนำแนวคิดระบบยุติธรรม ทางเลือกมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมของไทย โดยเฉพาะการดูแลผู้ต้องขังคดีความมั่นคง และครอบครัว จะช่วยสร้างความเข้าใจความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาของเจ้าหน้าที่และรัฐบาลไทยตามแนวทางสันติวิธี เพราะปฏิเสธไม่ได้ว่าความอ่อนแอของกระบวนการยุติธรรมที่ชายแดนใต้ได้กลายเป็นเงื่อนไข "ความไม่เป็นธรรม" ที่ทำให้ความรู้สึกลบต่อภาครัฐขยายตัวในหมู่ประชาชน

ABSTRACT

AUTHOR : Colonel Hanphon Petchmuang
TITLE : Actions by The Military to Support Enforcement
Law Against Violent Crimes in The Southern Border
Provinces Achieve Results
DATE : September 2565 **WORD COUNT:** 8,727 **PAGES** : 25
KEY TERMS : Support Enforcement Law Against Violent Crimes.
CLASSIFICATION: Unclassified

Since the armed robbery of government officials on January 4, 2004, violence for the territory of the three southern border provinces Considered a situation that is not normal as an emergency situation. The state therefore has the need to exercise state powers in emergency situations by enacting special laws, such as the Martial Law Act B.E. end soon The two special laws are applied to the investigation of security cases in the southern border provinces. contrary to the law of law because it has not been verified for legality by the court as well as no easing measures to grant temporary release Make various evidence obtained from the procedure for applying the law. Such special causes are inaccurate, complete and have no value in the court case as it should be. until causing doubt benefit to the defendant

According to Section 227 of the Criminal Procedure Code, the court dismisses most of the cases. Therefore, being a suspect under the two special laws should be protected and guaranteed the same rights as protection and assurance of the rights of the accused. or a defendant in a criminal case under the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 and the Criminal Procedure

Code to protect and endorse It will make the evidence obtained in the process of applying the special law to be accurate, complete and have provable value in the judicial stage. In addition, in terms of policy, there should be a separation of offenses related to security from offenses under the Penal Code, to be stipulated as separate acts, as well as to have a specific prosecution procedure. as well as establishing measures to combat and prevent wrongdoing wrong and determine measures to monitor the use of powers of government officials to suit the conditions of Thailand especially the southern border provinces

In addition, building understanding between the state and people in the three southern border provinces. It is very important to resolve the unrest in the area. In particular, it is necessary to reduce paranoia among government officials and the justice system in Thailand. especially those who are accused or inmates in security cases are Thai people that despite the concepts, beliefs different from most Thai people due to different religious, language, culture and identity backgrounds Applying the concept of the justice system Alternatives to use in the Thai judicial process especially caring for inmates in security cases and their families. It will help build confidence in solving problems of officials and the Thai government in accordance with peaceful means. because it cannot be denied that the weakness of the justice system at the southern border has become a condition "Injustice" that causes negative feelings about the government to grow among the people.

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
วิธีการศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 บทวิเคราะห์.....	6
การดำเนินคดีความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	6
คำพิพากษาศาลฎีกาคดีความมั่นคง.....	9
ขั้นตอนการพิจารณาคดีเกี่ยวกับความมั่นคง.....	9
หลักกฎหมายในคดีอาญา.....	9
เหตุผลหลักในคดีอาญาที่ทำให้ศาลยกฟ้องจำเลย.....	11
สรุปสาเหตุที่ศาลพิพากษายกฟ้อง จำเลยคดีความมั่นคง.....	12
บทบาทของฝ่ายทหารตามกฎหมายความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง.....	13
บทที่ 3 บทอภิปรายผล.....	14
แนวทางการปฏิบัติของฝ่ายทหารสนับสนุนคดีความมั่นคง.....	14
แนวทางการใช้กฎหมายพิเศษในชั้นสอบสวน.....	15
แนวทางการสังคดีของพนักงานอัยการ.....	21
บทที่ 4 บทสรุป.....	23
สรุปผลการวิจัย.....	23
ข้อเสนอแนะ.....	24
การทำวิจัยครั้งต่อไป.....	25
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการเอื้อเฟื้อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และความ
ร่วมมือของหลายท่าน ซึ่งให้การสนับสนุนผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มต้นงานวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์
ขอขอบพระคุณ พันเอกหญิง กัญญาณี แสงภัทรเนตร อาจารย์ที่ปรึกษาของงานวิจัยนี้ ที่
กรุณาเสียสละเวลาให้คำแนะนำ และความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับแนวทางการทำ
วิจัย การปรับปรุงงานวิจัยและการนำเสนองานวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านคอยชี้แนะ และ
เพิ่มเติมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมาก
ตลอดจน พันเอก ชนะชัย พลเตชา และ พันเอก ปริญญา ฉายะพงษ์ ที่เอาใจใส่ตรวจสอบ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มาก
ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ พันเอก ยุทธนาม เพชรม่วง ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาเสียสละเวลาเอื้อเฟื้อข้อมูล
และให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ คุณค่าอันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ ผู้
ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และวางรากฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)ⁱ เป็นยุทธศาสตร์ชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่มีเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลังจากนั้นหน่วยรอง เช่น กระทรวงกลาโหมจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทยได้จัดทำยุทธศาสตร์ทหารเพื่อรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคง รวมทั้งกองทัพปกได้จัดทำยุทธศาสตร์กองทัพก เพื่อรองรับแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยเหนือตามลำดับ

กองทัพกเป็นส่วนราชการด้านความมั่นคง มีบทบาทและภาระหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2552ⁱⁱ จึงต้องดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงด้วยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมรับกับภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เช่น การก่อการร้าย การแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การควบคุมและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศⁱⁱⁱ

ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่มีมาเป็นระยะเวลานาน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เป็นชนชาติมลายูและกลุ่มคนดังกล่าว มักใช้ความรุนแรงในการก่อเหตุความไม่สงบ โดยทำอย่างเป็นกระบวนการ มียุทธศาสตร์และแผนงานอย่างเป็นระบบในการสร้างสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ โดยมีเป้าหมายไปที่การโจมตีเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงและการทำลายความเชื่อมั่นต่อมาตรการรักษาความปลอดภัย และการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล ตลอดจนทำให้เกิดเงื่อนไขความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน^{iv} ประกอบกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ชื่อว่าเป็นพื้นที่ซึ่งมีลักษณะพิเศษ มีอัตลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร เป็นลักษณะของพหุสังคม พหุวัฒนธรรม และทวีลักษณ์ชาติพันธุ์ รวมถึงปัญหา

ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐไทย กับ กลุ่มขบวนการต่อสู้ต่างๆ ก่อให้เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งที่นำไปสู่ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นความขัดแย้งซึ่งมีที่มาและสาเหตุของปัญหาที่มีความซับซ้อนและสั่งสมมาเป็นเวลายาวนานจนนำไปสู่ความขัดแย้งที่เรียกว่า สงครามการก่อความไม่สงบ^v ซึ่งเป็นลักษณะของความขัดแย้งและต่อสู้ระหว่างรัฐบาลที่ปกครองประเทศกับกลุ่มผู้มีความเห็นต่าง โดยหยิบยกเอาประเด็นความไม่เป็นธรรมอันเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ และความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้น จากข้อจำกัดในกระบวนการยุติธรรมมาเป็นข้ออ้าง โดยข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นบางส่วนนั้นเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ในขณะที่บางส่วนเกิดจากความรู้สึกที่ฝังลึก ความหวาดระแวงและอคติที่มีต่อกัน^{vi}

เมื่อพิจารณาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่ามีอาชญากรรมประเภทต่างๆ เกิดขึ้น เช่นเดียวกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นทั่วโลก เช่น อาชญากรรมพื้นฐาน อาชญากรรมต่อมาตรฐานทางศีลธรรม อาชญากรรมที่เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน อาชญากรรมโดยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย และ อาชญากรรมข้ามชาติ แต่อย่างไรก็ตาม สถานการณ์อาชญากรรมและการกระทำผิดในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการกระทำผิดลักษณะพิเศษ ที่แตกต่างออกไปจากพื้นที่อื่นๆ เกิดขึ้นอย่างเด่นชัดทั้งด้านความถี่และความรุนแรง นั่นคืออาชญากรรมที่ FBI เรียกว่าอาชญากรรมการเมือง (Political Crime) ซึ่งในทางกฎหมายเรียกอาชญากรรมการเมืองว่า การกระทำความผิดคดีความมั่นคงต่อราชอาณาจักร ซึ่ง Mannheim ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมการเมืองว่าเป็นการกระทำเพื่อสนับสนุนหรือนำมาซึ่งความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ทางการเมืองและกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด แต่ผู้กระทำผิดจะไม่คิดว่าตนเป็นผู้กระทำผิดแต่อย่างใด^v

หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหอาชญากรรม คือกองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภาค 4 ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ฝ่ายปกครอง และพนักงานอัยการมีหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม รวมทั้งการอำนวยความยุติธรรมทางอาญาแก่ประชาชนซึ่งหลักการสำคัญคือการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมขึ้น แต่เมื่อเหตุเกิดขึ้นก็จะต้องทำการสืบสวนและหาพยานหลักฐาน เพื่อจับกุมผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีและลงโทษให้ได้^{vii} ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2547 ถึง 4 มกราคม 2548 เกิดเหตุการณ์ความไม่

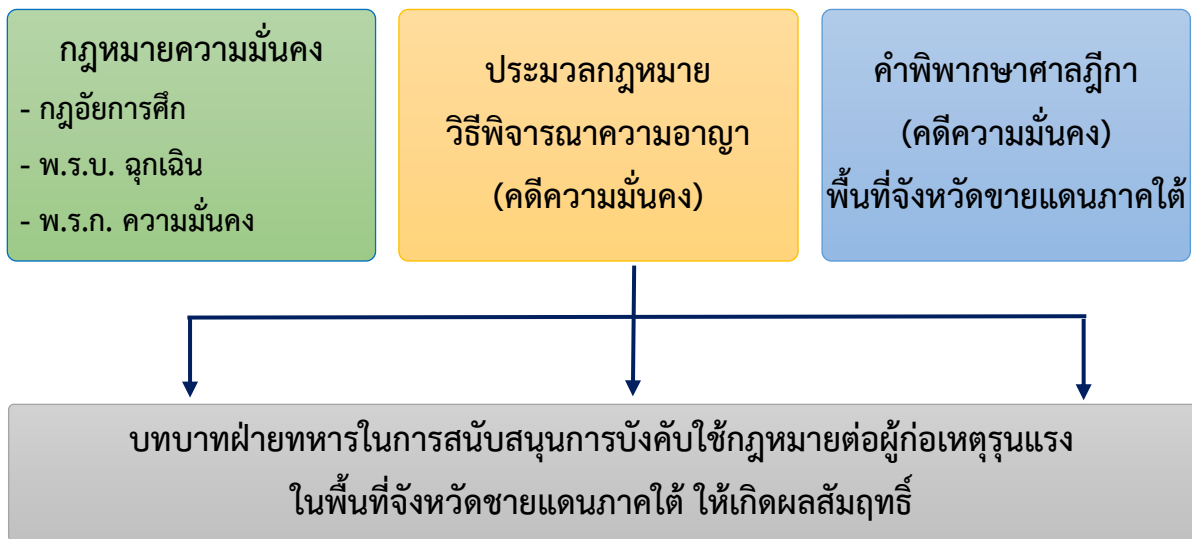
สงบรูปแบบต่างๆทั้งหมด 16,969 เหตุการณ์หรือเฉลี่ย 4.24 เหตุการณ์ต่อวัน และเหตุการณ์เกี่ยวกับความไม่สงบที่เกิดขึ้นทั้งหมด แบ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและกระทำโดยผู้ก่อความไม่สงบจำนวน 9,000 เหตุการณ์ ส่วนที่เหลือเป็นอาชญากรรมทั่วไป^{viii} ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ในความผิดคดีความมั่นคง พบว่าศาลพิพากษา “ยกฟ้อง” เป็นจำนวนมาก^{ix} ทั้งๆ ที่มีกฎหมายความมั่นคงทั้ง พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก และพระราชบัญญัติฉุกเฉิน ซึ่งมีสาเหตุหลักสืบเนื่องจากการดำเนินการเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพียงฝ่ายเดียว

ฉะนั้น การดำเนินการภายใต้กฎหมายความมั่นคง จึงได้ให้อำนาจกับฝ่ายทหารในการสนับสนุนการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ส่งเสริมให้สำนวนคดีความมั่นคงมีน้ำหนักมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้ศาลพิพากษา “ลงโทษ” จำเลย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการของฝ่ายทหารในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายต่อผู้ก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยการวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาที่ยกฟ้องคดีความมั่นคง แล้วนำมาหาแนวทางแก้ปัญหาเพื่อลดช่องว่าง โดยเน้นการปฏิบัติของฝ่ายทหารภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายความมั่นคงมาเสริมการดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ศาลพิพากษายกฟ้อง จำเลยคดีความมั่นคง
2. เพื่อศึกษาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่เกี่ยวข้องกับคดีความมั่นคง
3. เพื่อเสนอแนะแนวทาง และบทบาทของฝ่ายทหารตามกฎหมายความมั่นคง ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินคดีความมั่นคงมาดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. แนวทางที่ใช้ในการศึกษา

ใช้แบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด เป็นแนวทางในการศึกษา

2. ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์จากคำพิพากษาศาลฎีกา คดีความมั่นคง และการรวบรวมแนวทางการปฏิบัติของฝ่ายทหาร ภายใต้กรอบของกฎหมายความมั่นคง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง และการรวบรวมคำพิพากษาศาลฎีกา คดีความมั่นคง รวมถึงแนวทางการปฏิบัติจริงของฝ่ายทหารในปัจจุบัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากคำพิพากษาศาลฎีกาคดีความมั่นคง และผลการปฏิบัติของฝ่ายทหารที่ผ่านมา จนเกิดผลสัมฤทธิ์ซึ่งนำไปสู่การลงโทษจำเลยในคดีความมั่นคง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หน่วยงานด้านกฎหมายคดีความมั่นคงประสบความสำเร็จในการอำนวยความสะดวกด้านกฎหมายจนเกิดผลสัมฤทธิ์ ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและแม่นยำ
2. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า สามารถแก้ไขปัญหาเหตุร้ายและยุติความรุนแรงได้ ส่งผลให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและมีคุณภาพชีวิตดียิ่งขึ้น
3. กองทัพบก สามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการปรับโครงสร้างการจัดหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินการด้านกฎหมายคดีความมั่นคงให้กับหน่วยทหารในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

การดำเนินคดีความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นับตั้งแต่เกิดเหตุปล้นอาวุธปืน กองพันพัฒนาที่ 4 อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส จนถึงปัจจุบันถือว่าเป็นสถานการณ์ที่ไม่ปกติ เข้าลักษณะสถานการณ์ฉุกเฉิน ทำให้รัฐมีความจำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยการออกกฎหมายพิเศษ ได้แก่ พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2547^x และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548^{xi} เพื่อให้อำนาจพิเศษแก่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงโดยเร็ว ซึ่งการนำกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับมาปรับใช้กับการสอบสวนคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขั้นตอนการจับกุมและควบคุมตัว การซักถาม และการตรวจค้นนั้น ขัดต่อหลักความชอบด้วยกฎหมาย เพราะไม่ได้ผ่านการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายโดยศาล รวมถึงไม่มีมาตรการผ่อนคลายในการให้ปล่อยตัวชั่วคราว ทำให้พยานหลักฐานต่างๆ ที่ได้รับจากขั้นตอนการใช้กฎหมายพิเศษดังกล่าวเกิดความไม่ถูกต้อง สมบูรณ์ และมีคุณค่าเชิงพิสูจน์ในการพิจารณาคดีชั้นศาลเท่าที่ควร จนเป็นสาเหตุแห่งความสงสัย ยกประโยชน์ให้จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 ศาลจึงยกฟ้องคดีเป็นส่วนใหญ่^{xii}

ปัจจุบันอำนาจตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 เป็นอำนาจของทหาร และอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เป็นอำนาจของตำรวจ ทหาร และฝ่ายปกครอง ส่วนอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีเจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการที่มีอำนาจในการสั่งพิจารณาคดีเพื่อเสนอต่อศาล โดยการดำเนินคดีความมั่นคงมีวิธีการทำการสอบสวนในลักษณะเดียวกันกับคดีอาญาทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชน^{xiii}

การปฏิบัติต่อผู้ต้องหาในคดีความมั่นคงจะมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การจับกุม การควบคุมตัวในฐานะผู้ต้องสงสัย การซักถามปากคำ การตรวจค้น และการปล่อยตัวชั่วคราว เมื่อพบผู้ต้อง

สงสัยจะเชิญตัวมาซักถาม ควบคุมตัว เมื่อกักตัวผู้ต้องสงสัยครบ 7 วัน^{xiv} หากไม่มีข้อมูลหลักฐานเบื้องต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ที่ถูกกักตัวเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยก็ต้องปล่อยตัวผู้ตรงสงสัย^{xv} แต่หากมีข้อมูลเบื้องต้นว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ก็ต้องให้พนักงานสอบสวนร้องขอออกหมายจับตามพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548^{xvi} เมื่อศาลออกหมายจับก็นำตัวมาควบคุมที่ศูนย์พิทักษ์สันติ ภายในศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศชต.) ผู้ต้องสงสัยที่ไม่ใช่ผู้ต้องหาจะต้องดำเนินการตามระเบียบ เช่น การตรวจร่างกาย หากป่วยก็พบแพทย์ ให้ญาติเยี่ยมวันละครั้ง ระหว่างถูกควบคุมก็ไม่มีการพันธนาการ ในศูนย์พิทักษ์สันติจะแบ่งผู้ต้องสงสัยออกเป็น 2 ประเภท คือ อยู่แล้วไม่ใช่ผู้ต้องสงสัย หรือพนักงานสอบสวนไม่สามารถขยายผลได้ก็จะปล่อย โดยศูนย์พิทักษ์สันติจะนำตัวไปศาลเพื่อให้ศาลออกหมายปล่อย ส่วนอีกกรณีหนึ่ง คือมีหมายอาญาติดอาญาตัวมา ก็ส่งต่อพนักงานสอบสวนในพื้นที่รับผิดชอบไปดำเนินคดี แต่ทางศูนย์พิทักษ์สันติยังไม่แจ้งข้อหา

อย่างไรก็ตามพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ สามารถเข้ามาสอบสวนผู้ต้องสงสัยได้ในฐานะพยานตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยได้ ซึ่งหากมีพยานหลักฐานชัดเจนก็สามารถแจ้งข้อหาเพื่อรับตัวไปดำเนินคดีในสถานีดำรวจที่มีเขตอำนาจ แต่หากพยานหลักฐานยังไม่ชัดเจนการเข้ามาพูดคุยกับผู้ต้องสงสัยเพื่อสร้างความสนิทสนมและหาข้อมูลจากผู้ต้องสงสัย แต่ในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนไม่ได้เดินทางมาพูดคุยกับผู้ต้องสงสัยก่อนไปศูนย์พิทักษ์สันติ โดยเฉพาะพนักงานสอบสวนในพื้นที่ห่างไกล เมื่อแจ้งข้อกล่าวหาจะไม่สามารถสอบสวนได้ทันภายใน 48 ชั่วโมง เนื่องจากหากแจ้งข้อกล่าวหาแล้วต้องนำตัวไปควบคุมที่สถานีดำรวจ หากการสอบสวนไม่แล้วเสร็จภายใน 48 ชั่วโมง ต้องผัดฟ้องฝากขังต่อศาลซึ่งจะทำให้ยากต่อการให้ข้อมูลของผู้ต้องหาในคดีความมั่นคงต่อไป

ดังนั้นในส่วนการซักถามตามกฎหมายพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ควรออกเป็นมาตรการให้พนักงานสอบสวนไปสร้างความสนิทสนมหรือความคุ้นเคยและไว้วางใจจากผู้ต้องสงสัยในขั้นของการใช้กฎหมายพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ก่อนในทุกคดีเพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นให้ได้มากที่สุด เนื่องจากในขั้นนี้อำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยในศูนย์พิทักษ์สันติ ศูนย์

ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศชต.) ได้ไม่เกิน 30 วัน^{xvii} อันจะทำให้ส่งผลต่อการรวบรวมพยานหลักฐานและการสอบสวนในชั้นสอบสวนหลังจากแจ้งข้อหาผู้ต้องสงสัยก็จะทำให้เกิดความรวดเร็วและเป็นธรรมกับตัวผู้ต้องสงสัยและผู้ต้องหามากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามข้อมูลที่ได้จากการซักถามในศูนย์พิทักษ์ก็จะนำมาขยายผล ส่วนขั้นตอนการพิจารณาว่าพยานหลักฐานเพียงพอหรือไม่จะสั่งฟ้องหรือไม่สั่งฟ้องไม่ใช่ขั้นตอนในการซักถามหรือแม้แต่นักงานสอบสวนเข้าไปพูดคุยก็ไม่สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ เพราะถ้อยคำใดๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อนักงานสอบสวนก่อนมีการแจ้งสิทธิจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้^{xviii} แต่เห็นว่าเป็นรูปแบบในการเชื่อมต่อระหว่างกฎหมายพิเศษกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายปกติ เพราะหากไม่มีรูปแบบดังกล่าวก็จะทำให้การค้นหาความจริงไม่มีความเชื่อมโยงในกระบวนการยุติธรรมและจะเป็นอุปสรรคในการรวบรวมพยานหลักฐานสำหรับการใช้กฎหมายปกติในการพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ผู้ต้องหาในเวลาต่อไป

ในการสอบสวนคดีความมั่นคงผู้บังคับบัญชาจะเข้ามาควบคุม กำกับ ดูแล ส่วนงานการสอบสวนโดยมีคำสั่งให้นักงานสอบสวนในพื้นที่ที่เกิดเหตุเป็นผู้รับผิดชอบ เดิมโดยมีคำสั่งภายในสถานีตำรวจแต่งตั้งคณะพนักงานสอบสวนสืบสวนในคดี แต่ปัจจุบันการดำเนินคดีความมั่นคงจะมีคำสั่งระดับภูธรจังหวัดแต่งตั้งคณะพนักงานสอบสวนในคดีความมั่นคง การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวคณะพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนเพื่อสรุปสำนวนส่งพนักงานอัยการและสั่งฟ้องต่อศาล แต่อย่างไรก็ตามประสิทธิภาพการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีนั้น^{xix}

คำพิพากษาศาลฎีกาคดีความมั่นคง

เมื่อพิจารณาจากสถิติคดีความมั่นคงในสามจังหวัด และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึง 31 กรกฎาคม 2558 อยู่ในชั้นพนักงานอัยการรวม 9,059 คดี สั่งฟ้อง 616 คดีอยู่ในชั้นศาลจำนวนทั้งหมด 709 คดี ศาลลงโทษจำนวน 278 คดียกฟ้องจำนวน 431 คดีปรากฏว่าศาลพิพากษายกฟ้องมากกว่าพิพากษาลงโทษ ภาครัฐเองก็มีการเยียวยาความเสียหายทั้งชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินแก่ผู้เสียหาย ทำให้สูญเสียงบประมาณของแผ่นดิน

ขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็ฝ่ายผู้ต้องหา จำเลย ฝ่ายผู้เสียหายและประชาชนทั่วไป อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากจำนวนคดีความมั่นคงในระยะหลังจากมีการจัดตั้งสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา 2 ภาค 9 จำนวนคดีที่ศาลลงโทษมีจำนวนมากขึ้น^{xx}

ขั้นตอนการพิจารณาคดีเกี่ยวกับความมั่นคง

ขั้นตอนที่ 1 เมื่อมีคดีเกิดขึ้น (คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ทรัพย์สิน และร่างกาย) พนักงานสอบสวนจะเข้าทำ การสอบสวน แล้วนำหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ข้างต้นมาพิจารณาร่วมกัน ทั้ง 3 ฝ่ายในรูปของคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร และผู้บังคับการหน่วยเฉพาะกิจทหารเพื่อพิจารณาว่าเป็นคดีประเภทใด และยึดถือตามมติของที่ประชุม

ขั้นตอนที่ 2 คณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ 3 ฝ่ายข้างต้น รายงานผลการพิจารณาคดีไปที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เพื่อทราบตามลำดับ และดำเนินการเยียวยาตามมติ ครม.เมื่อ 31 พฤษภาคม 2548 ต่อไป^{xxi}

หลักกฎหมายในคดีอาญา

1. ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด (รัฐธรรมนูญ มาตรา 29 วรรคสอง)
2. พนักงานอัยการโจทก์มีภาระหน้าที่ 2 ประการ คือ ทำให้ศาลเชื่อว่ามีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น และทำให้ศาลเชื่อว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดที่เกิดขึ้นนั้น
3. พยานหลักฐานที่จะอ้างในศาลได้นั้น ต้องเป็นพยานที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น (ป.วิ.อ. มาตรา 226) หากฝ่าฝืนนำไปอ้างในศาล ศาลจะไม่รับฟัง
4. การรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยมิชอบ หรือเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยอาศัยข้อมูลที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบ ศาลจะไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้น เว้นแต่ การรับฟังพยานหลักฐานนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความยุติธรรม

มากกว่าผลเสียอันเกิดจากผลกระทบต่อมาตรฐานของระบบงานยุติธรรมทางอาญา หรือสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน ซึ่งในใช้ดุลพินิจรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าว ศาลจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ดังนี้ด้วย เช่น คุณค่าในเชิงพิสูจน์ ความสำคัญ และความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานนั้น พฤติการณ์และความร้ายแรงของความผิด ลักษณะและความเสียหายที่เกิดจากการกระทำโดยมิชอบ ผู้ที่กระทำการโดยมิชอบ อันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่เพียงใด (ป.วิ.อ. มาตรา 226/1)

5. พยานบอกเล่า หมายถึง พยานหลักฐานใดก็ตามที่แสดงถึงคำกล่าว (Statement) ของประจักษ์พยานที่ได้กระทำไว้นอกศาลและนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในศาลโดยที่ไม่ได้นำตัวประจักษ์พยานผู้กล่าวข้อความนั้นมาเบิกความโดยตรงต่อศาล โดยความประสงค์ในการนำสืบพยานหลักฐานนั้นเพื่อแสดงให้เห็นว่าเนื้อความหรือเรื่องราวในข้อความนั้นเป็นความจริง เช่น คำให้การรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวน ห้ามศาลรับฟังพยานบอกเล่า เว้นแต่ ตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริง แวดล้อมของพยานบอกเล่า นั้น น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ หรือ มีเหตุจำเป็น เนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้และมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่า นั้น (ป.วิ.อ. มาตรา 226/3)
6. ศาลจะใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชี้ว่าหน้าพยานหลักฐานทั้งปวง อย่าพิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำผิดจริงและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น หากมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำผิดหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย (ป.วิ.อ. มาตรา 228) ในการวินิจฉัยชี้ว่าหน้าพยานบอกเล่า พยานขัดทอด พยานที่จำเลยไม่มีโอกาสถามค้าน หรือพยานหลักฐานที่มีข้อบกพร่องประการอื่นอันอาจกระทบถึงความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานนั้น ศาลต้องระมัดระวัง และไม่ควรเชื่อพยานหลักฐานนั้นโดยลำพัง เพื่อลงโทษจำเลย เว้นแต่จะมีเหตุผลอันหนักแน่น มีพฤติการณ์พิเศษ หรือมีพยานหลักฐานประกอบอื่นมาสนับสนุน ซึ่งหมายถึงพยานหลักฐานอื่นที่รับฟังได้และ มีแหล่งที่มาเป็นอิสระต่างหากจากพยานหลักฐานที่

ต้องการพยานหลักฐานประกอบนั้น และจะต้องมีคุณค่าเชิงพิสูจน์ที่สามารถสนับสนุนให้พยานหลักฐานอื่นที่ไปประกอบนั้นมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นด้วย (ป.วิ.อ. มาตรา 227/1)

เหตุผลหลักในคดีอาญาที่ทำให้ศาลยกฟ้องจำเลย^{xxii}

1. ศาลยกฟ้องเพราะเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำความผิด การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด ตาม ป.วิ.อ.มาตรา 185 เพราะพยานหลักฐานโจทก์ไม่มีน้ำหนักรับฟังลงโทษจำเลยได้
2. พยานหลักฐานของโจทก์มีเหตุสงสัยตามสมควร ตาม ป.วิ.อ.มาตรา 227 วรรค 2 มาตรา 227 ให้ศาลใช้ดุลพินิจวินิจฉัยซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง อย่าพิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำความผิดจริงและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้นเมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำความผิดหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย
3. ศาลยกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 28
4. ศาลยกฟ้องเพราะคดีขาดอายุความ ตาม ป.วิอาญา. ม.185
5. ศาลยกฟ้องเพราะคำฟ้องโจทก์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตาม ป.วิ.อ.มาตรา 158

สรุปสาเหตุที่ศาลพิพากษายกฟ้อง จำเลยคดีความมั่นคง^{xxiii} รวบรวมโดยชุดกฎหมายหน่วยเฉพาะกิจ กรมทหารพรานที่ 43 สรุปได้ดังนี้

1. คำเบิกความของพยาน กับคำให้การชั้นสอบสวนขัดแย้งกัน และแตกต่างกันในสาระสำคัญ เช่น พยานเบิกความขัดแย้งกันในเรื่องตำแหน่งที่พบวัตถุในที่เกิดเหตุ หรือศาลไม่เชื่อคำเบิกความของพยานโจทก์ที่เป็นประจักษ์พยาน เนื่องจากคำให้การไม่น่าเชื่อถือ และไม่สอดคล้องกับสถานที่ สถานการณ์และพฤติกรรมของพยานไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของบุคคลทั่วไป ความขัดต่อเหตุผลและมีพิรุธ

2. จำเลยต่อสู้ว่าถูกทำร้ายร่างกาย บีบบังคับจนต้องยอมรับสารภาพและนำไปชี้ที่เกิดเหตุพยานหลักฐานของโจทก์ดังได้วินิจฉัยมาทั้งหมดมีความสงสัยกรณีต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลย หรือจำเลยรับสารภาพในชั้นสอบสวน บันทึกการนำชี้ที่เกิดเหตุ ภาพถ่าย วิดีโอประกอบการนำชี้ที่เกิดเหตุ ศาลฟังว่าเป็นส่วนหนึ่งของคำสารภาพในชั้นสอบสวน ซึ่งเป็นพยานบอกเล่า มีน้ำหนักน้อย ซึ่งพยานหลักฐานที่นำมาฟังประกอบคำให้การรับสารภาพนั้น ต้องไม่ใช่ถ้อยคำหรือเบิกความของพนักงานสอบสวนเท่านั้น
3. ไม่มีพยานหลักฐานอื่นมาประกอบคำรับสารภาพของจำเลย เช่น ไม่มีหลักฐานตรวจสอบการใช้โทรศัพท์เพื่อเชื่อมโยงแสดงให้เห็นว่ามีการติดต่อกับกลุ่มก่อการร้ายจริง
4. พนักงานสอบสวนไม่ได้ให้พยานไปชี้ตัวเพื่อยืนยันว่าจำเลยกับคนที่มาชุมนุมดูลาดเลาก่อนเกิดเหตุเป็นบุคคลเดียวกันจริงหรือไม่
5. ไม่มีประจักษ์พยานเห็นจำเลยกระทำความผิด และไม่มีพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ที่เชื่อมโยงแสดงให้เห็นว่าจำเลยเป็นคนร้ายที่ร่วมกับพวกกระทำความผิดในคดีนี้
6. คำให้การของตำรวจ เบิกความว่าภาพกล้องวงจรปิดสามารถเห็นหน้าคนร้าย แต่ไม่สามารถยืนยันว่าเป็นจำเลย
7. ผู้ต้องสงสัยให้การที่ยอมรับลงลายมือชื่อในเอกสารชี้ภาพชั้นซักถามเพราะฟังจากเจ้าหน้าที่แล้วเชื่อว่าหากทำตามจะได้รับการปล่อยตัวกลับบ้าน

บทบาทของฝ่ายทหารตามกฎหมายความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง

เมื่อเปรียบเทียบกับด้านความมั่นคงจากข้อมูลการปิดล้อมตรวจค้นจำนวนหลายครั้งโดยการใช้กฎหมายพิเศษค้นหาผู้ต้องสงสัยเพื่อให้ได้พยานหลักฐานในการดำเนินคดีอาญา แต่การฟ้องร้องในคดีความมั่นคงจำนวนยังน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ความไม่สงบ หรือเหตุการณ์ความมั่นคงที่เกิดขึ้น จึงเห็นได้ว่าพยานบุคคลที่อยู่ในที่เกิดเหตุอาจไม่ให้ความร่วมมือ เนื่องจากไม่เชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมสำหรับการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษประกอบกับไม่เชื่อมั่นในการดูแลความปลอดภัยจากเจ้าหน้าที่รัฐหากไปให้การหรือ

ยืนยันในเหตุการณ์ที่พบเห็นรูปแบบการคุ้มครองพยานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนการสร้างเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ อันจะทำให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ ซึ่งในทางปฏิบัติจะมีประจักษ์พยานบางปากกลับคำให้การจำนวนมากเนื่องจากหวาดกลัวต่อสถานการณ์ความรุนแรง จึงควรให้เทียบเคียงกับวิธีการถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี โดยให้มีการกระทำต่อหน้าผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้นำทางศาสนา ผู้ใหญ่บ้านหรือบุคคลที่พยานร้องขอ โดยให้มีการบันทึกภาพและเสียงและสามารถนำสื่อภาพและเสียงคำให้การของพยานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของคำเบิกความของพยานได้ หรืออาจจัดให้มีการสืบพยานล่วงหน้าได้ง่ายขึ้น

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยในบทที่ 2 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

แนวทางการปฏิบัติของฝ่ายทหารสนับสนุนคดีความมั่นคง

ปัญหาและอุปสรรคจากการใช้กฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับ ไม่ได้เกิดจากตัวบทกฎหมาย แต่เกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจพิเศษไม่โปร่งใส ใช้อำนาจเกินขอบเขต หรือใช้อำนาจแสวงประโยชน์โดยมิชอบ โดยปราศจากการตรวจสอบ การควบคุม การใช้ดุลพินิจที่ดี เช่น เกิดการซ้อมทรมานการสร้างพยานหลักฐานเท็จ ทำให้ประชาชนผู้บริสุทธิ์ขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมนอกจากนี้เจ้าหน้าที่รัฐตามกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับ ไม่ว่าจะป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน ตำรวจทหารอาชีพ ทหารพราน ตำรวจตระเวนชายแดน มีองค์ความรู้ในเรื่องการเก็บและรวบรวมพยานหลักฐานน้อย ทำให้พยานหลักฐานปนเปื้อนซึ่งมีผลต่อการรับฟังพยานหลักฐานส่วนแนวทางแก้ไขเพื่อให้ได้พยานหลักฐานที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และมีคุณค่าในเชิงพิสูจน์ตามหลักกฎแห่งพยานที่ดีที่สุด (Best Evidence Rule) ซึ่งควรจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่รัฐจะต้องใช้อำนาจพิเศษตามกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับนี้ ด้วยความโปร่งใสโดยจะต้องมีมาตรการควบคุม ตรวจสอบ และการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสมก่อนใช้อำนาจพิเศษหรือหากไม่มีพยานหลักฐานบ่งชี้ว่าผู้ต้องสงสัยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต้องรีบปล่อยตัวทันที
2. การใช้อำนาจพิเศษตามกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับนี้ จะต้องอิงกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้มากที่สุด และจะต้องไม่ขัดกับเจตนารมณ์ของกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับด้วย เช่น การให้สิทธิผู้ต้องสงสัยเช่นเดียวกันสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา หรือ จัดให้มีทนายหรือผู้ที่ไว้วางใจร่วมฟังในชั้นซักถาม เป็นต้น

3. สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการรวบรวมพยานหลักฐานให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐเพื่อให้งานเป็นระบบและถูกต้องตามหลักสากล จะทำให้ได้พยานหลักฐานเมื่อส่งไปตรวจพิสูจน์ตามหลักนิติวิทยาศาสตร์ จะเป็นพยานหลักฐานที่มีคุณค่าต่อการรับฟังพยานหลักฐานดียิ่งกว่าพยานบุคคล

4. สร้างจิตสำนึกให้กับเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับการใช้อำนาจภายในขอบเขตหรือการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสมว่า เหตุการณ์ใดควรใช้กฎหมายพิเศษหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธา เมื่อประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาแล้วก็จะให้ความร่วมมือในการชี้เบาะแสผู้กระทำผิดที่หลบหนี นาชี้ร่องรอยพยานหลักฐานต่างๆและยอมมาให้การเป็นพยาน

แนวทางการใช้กฎหมายพิเศษในชั้นสอบสวน

ตำรวจผู้ทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนถือเป็นต้นธารและมีความสำคัญต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพราะจะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อที่จะเอาผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ จึงอาจกล่าวได้ว่า ตำรวจผู้ทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนถือเป็นตัวแทนสำคัญของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการสอบสวนความผิดที่ถูกกล่าวหาจึงมีความจำเป็นจะต้องทำการสอบสวนด้วยความรู้ ความสามารถและมีหัวใจยุติธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับหลักกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดี และปรัชญาการสอบสวน 3 ประการคือ ความถูกต้องความรวดเร็ว และความเป็นธรรม อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่น ศรัทธาและเป็นที่ยอมรับให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริงแต่เนื่องจากสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสถานการณ์พิเศษและไม่ปกติ มีการกระทำความผิดอันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ หรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขัน หรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีคดีความมั่นคงในบริบทของจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดขึ้น การจะใช้กฎหมายปกติหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานดังเช่นอาชญากรรมปกติจึงอาจไม่มี

ประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะคดีความมั่นคงในบริบทของจังหวัดชายแดนภาคใต้มีระบบการจัดการและโครงสร้างภายในองค์กร ซับซ้อนมีอิทธิพลและใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือและมีวิธีการปกปิดการกระทำความผิดอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งมีการวางแผนมาอย่างดี มีการตัดตอนการกระทำความผิดโดยผู้ลงมือส่วนใหญ่เป็นลูกน้องระดับล่างมิให้โยงไปถึงตัวการที่แท้จริงได้

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นจะต้องอาศัยกฎหมายพิเศษที่ประกาศใช้ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.2457 และ พระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 รวม 2 ฉบับ มาเป็นเครื่องมือเพิ่มเติมในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับคดีความมั่นคงที่เกิดขึ้นดังกล่าว แต่ขั้นตอนในการใช้กฎหมายพิเศษนั้นจะต้องสอดคล้องกับหลักกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดี และปรัชญาการสอบสวน 3 ประการคือ ความถูกต้อง ความรวดเร็ว และ ความเป็นธรรม เช่นเดียวกันกับกฎหมายปกติหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจไว้ ประกอบด้วยข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

1. ขั้นตอนการจับกุมและควบคุมตัวในสถานะผู้ต้องสงสัย ขั้นตอนการจับกุมและควบคุมตัวเป็นมาตรการบังคับทางอาญาที่สำคัญและถือเป็นด่านแรกของกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐไว้ ก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาปกติ โดยเริ่มจากพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.2457 ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารสามารถกักตัวผู้ต้องสงสัยไว้ดำเนินการซักถามได้ไม่เกิน 7 วัน เพื่อแสวงหาพยานหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับคดีความมั่นคงที่เกิดขึ้น และหากมีพยานหลักฐานที่บ่งชี้ว่าผู้ต้องสงสัยมีส่วนเกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ตามพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548ก็ยิ่งให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถร้องขออนุญาตต่อศาลจับกุมและควบคุมผู้ต้องสงสัยต่อไปได้อีกคราวละ 7 วัน รวมระยะเวลาไม่เกิน 30 วันจะสังเกตเห็นว่าขั้นตอนการจับกุมและควบคุมตัวตามกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับมีระยะเวลานานถึง 37 วัน โดยเป็นการปฏิบัติที่อยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ทหารและพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งไม่ใช่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่มีอำนาจจับกุมได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถึงแม้ว่าตามพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

พ.ศ. 2548 มาตรา 15 ได้บัญญัติให้การรับรองพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วยก็ตาม ดังนั้นจึงถือว่าขั้นตอนการจับกุมและควบคุมตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ หรือฝ่ายปกครองที่ได้รับมอบหมาย เป็นการใช้อำนาจที่เด็ดขาดมีลักษณะไม่โปร่งใส ส่อไปในทางใช้อำนาจเกินขอบเขตหรือใช้อำนาจแสวงประโยชน์โดยมิชอบ เช่น การสร้างพยานหลักฐานที่ได้มาจากการข่มขู่หลอกลวง การใช้กลอุบาย และสร้างพยานหลักฐานที่เป็นเท็จ โดยปราศจากการควบคุม ตรวจสอบและการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสมจนเป็นสาเหตุทำให้ประชาชนหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับ ขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการได้มาซึ่งพยานหลักฐานต่างๆดังนั้น เพื่อให้การกักตัวและจับกุมและควบคุมตามกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับ ของเจ้าหน้าที่ทหารและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีความชอบด้วยกฎหมายและเกิดความโปร่งใส ไม่ทำให้ผู้ต้องสงสัยตกอยู่ในสถานะที่ไม่อาจขัดขืนได้และมีโอกาสแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อมาต่อสู้ทางคดีได้อย่างเต็มที่จำเป็นจะต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัยเสมือนผู้ต้องถูกจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังนี้

1.1 กำหนดแนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานแจ้งให้ผู้ต้องสงสัยทราบว่าเขาต้องถูกกักตัวหรือจับกุมหรือควบคุมตัวแล้วสั่งให้ผู้ต้องสงสัยไปยังที่ทำการพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น

1.2 การแจ้งข้อกล่าวหาและสิทธิของผู้ต้องสงสัยแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องสงสัยทราบพร้อมทั้งแจ้งด้วยว่าผู้ต้องสงสัยมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องสงสัยนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และผู้ต้องสงสัยมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ และหากไม่เป็นการขัดขวางการจับกุมหรือควบคุมตัวจะอนุญาตให้ผู้ต้องสงสัยแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมก็ได้

1.3 หลักเกณฑ์การปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัยเจ้าพนักงานผู้จับจะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดเหตุแห่งการจับให้ผู้ต้องสงสัยทราบพร้อมทั้งอ่านให้ฟังและมอบสำเนาบันทึกการ

จับแกผู้ต้องสงสัยนั้น และให้เจ้าหน้าที่ทหารหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วแต่กรณีซึ่งเป็นผู้รับตัว
แจ้งสิทธิให้ผู้ต้องสงสัยทราบในโอกาสแรกว่าเขามีสิทธิดังต่อไปนี้ คือ พบและปรึกษาผู้ซึ่งจะ
เป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัวให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตน
ได้ในชั้นซักถาม ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติ

ได้ตามสมควร ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย และให้ผู้ต้องสงสัย
สามารถติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการกักตัวหรือจับกุมและ
ควบคุมตัวและสถานที่ที่ถูกควบคุมได้ในโอกาสแรกที่มาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน

2. ขั้นตอนในกระบวนการซักถามปากคำผู้ต้องสงสัย ขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นตอนต่อไปของการใช้
กฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับนี้ ซึ่งในขั้นตอนนี้ก็เช่นกัน การที่บุคคลใดตกอยู่ในสถานะผู้ต้อง
สงสัยย่อมต้องมีสิทธิดีกว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาดังนั้นเจ้าหน้าที่ทหารหรือพนักงาน
เจ้าหน้าที่แล้วแต่กรณีก่อนจะทำการซักถามปากคำจะต้อง ดำเนินการให้เกิดความชอบด้วย
กฎหมาย ดังนี้

2.1 ก่อนเริ่มการซักถามปากคำผู้ต้องสงสัย ต้องสอบถามก่อนว่าต้องการทนายความ
หรือไม่ หากไม่มีต้องจัดหาทนายความให้

2.2 ผู้ต้องสงสัยมีสิทธิในกระบวนการซักถามที่มีความรวดเร็ว ต่อเนื่อง เหมาะสมและ
เป็นธรรม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ต้องสงสัยสามารถแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์แก่ตนได้

2.3 ผู้ต้องสงสัยมีสิทธิที่จะไม่ให้การเป็นปฎิบัติกับตนเองได้ หรือมีสิทธิจะให้การ
หรือไม่ก็ได้

2.4 ผู้ต้องสงสัยมีสิทธิให้ทนายความหรือบุคคลซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการซักถาม
ปากคำตนได้

2.5 ในการซักถามปากคำห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ทหารหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วแต่กรณี
กระทำการหรือจัดให้ทำการใดๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กา
ลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบเพื่อจูงใจให้ผู้ต้องสงสัยให้การใดๆ ในเรื่องที่ต้องสงสัยนั้น

3. ขั้นตอนการตรวจค้นหายานหลักฐาน หลังจากผ่านขั้นตอนในกระบวนการซักถาม
ปากคำผู้ต้องสงสัยแล้ว หากผู้ต้องสงสัยให้การรับสารภาพและเป็นประโยชน์ต่อรูปคดี
ประกอบกับมีเหตุผลและความจำเป็นจะต้องออกไปทำการตรวจค้น เพื่อหาร่องรอย

พยานหลักฐานต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบคดีที่เกิดขึ้นซึ่งการค้นตามที่กฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับให้อำนาจไว้ เป็นการค้นที่ขัดต่อหลักความชอบด้วยกฎหมาย หากไปค้นพบพยานหลักฐานสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดี อาจทำให้พยานหลักฐานที่ได้มานั้นเสียไปขัดต่อหลักความต่อเนื่องของการครอบครองวัตถุพยาน (Chain of Custody) หรือขัดต่อหลักการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาได้ ดังนั้นเพื่อให้การค้นดังกล่าวมีความถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรมมากที่สุด โดยจะต้องดำเนินการดังนี้

3.1 ก่อนที่เจ้าหน้าที่ทหารหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วแต่กรณีจะเข้าทำการตรวจค้นบุคคลหรือที่โรฐาน จะต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่จะไปทำการตรวจค้นเข้าร่วมทุกครั้ง

3.2 หากการตรวจค้นเกิดจากคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถาม จะต้องนำตัวผู้ถูกซักถามไปชี้จุดประกอบคำซักถาม หรืออาจมีทนายความหรือบุคคลที่ตนไว้วางใจเข้าร่วมการตรวจค้นด้วยทุกครั้ง

3.3 หากการตรวจค้นพบพยานหลักฐานต่างๆ จะต้องห่อหรือบรรจุหีบห่อตีตราไว้หรือให้ทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญ โดยให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ทำการตรวจค้นลงลายมือชื่อไว้เป็นพยานด้วย

3.4 ให้เจ้าหน้าที่ทหารหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วแต่กรณี ต้องรีบส่งบันทึก บัญชีพร้อมด้วยพยานหลักฐานที่ค้นพบ ให้กับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในเหตุต้องสงสัยดังกล่าวในโอกาสแรกที่จะกระทำได้

4. ขั้นตอนการปล่อยชั่วคราว ขั้นตอนนี้ถือเป็นหัวใจสำคัญอีกขั้นตอนหนึ่ง เนื่องจากอำนาจการกักตัว การจับกุมและควบคุมตัวตามกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับ รวมระยะเวลาจนถึง 37 วัน ทำให้บุคคลซึ่งตกอยู่ในสถานะผู้ต้องสงสัยอยู่ในสถานะที่ไม่อาจขัดขืนได้ตั้งแต่เริ่มก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาปกติ ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลเพราะอาจเข้าหลักยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลยในคดีอาญาได้ ประกอบกับกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับนี้ไม่ได้เปิดช่องทางให้ผู้ต้องสงสัยสามารถยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราวได้ ทำให้ได้รับความเดือดร้อนและเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพมากเกินไปและไม่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องสงสัยออกไปแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ อันขัดต่อหลักกระบวนการ

ยุติธรรมทางอาญาที่ดีและหลักความชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวที่ให้ความสำคัญ “การปล่อยชั่วคราวเป็นหลัก ส่วนการคุมขังเป็นข้อยกเว้น” เหมือนอย่างสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่ได้รับการคุ้มครองและรับรองไว้แต่อย่างไรก็ตามในประเด็นนี้ นายโสภณ ทิพย์บำรุง รองอธิบดีอัยการ ภาค 9 ให้ความเห็นว่าหากใช้มาตรการปล่อยตัวชั่วคราวจะเปิดโอกาสให้ผู้ต้องสงสัยกลับไปก่อเหตุได้อีก ซึ่งจะขัดกับเจตนารมณ์ของกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับ ที่ต้องการควบคุม ระงับ ยับยั้ง เหตุร้ายหรือเหตุความมั่นคงให้ยุติโดยเร็ว ซึ่งการใช้มาตรการปล่อยตัวชั่วคราวดังกล่าวไม่ใช่ทางแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องแต่การแก้ไขปัญหานั้นที่ถูกต้อง คือ การใช้กระบวนการยุติธรรมที่ไม่ไปกลั่นแกล้ง รังแก จนเสียความเป็นธรรมต่างหากดังนั้น หากจะมีมาตรการผ่อนคลายเป็นการปล่อยชั่วคราว เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายพิเศษมีความถูกต้อง ความโปร่งใส และความเป็นธรรม จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ต้องสงสัยสามารถยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราวได้ ดังนี้

4.1 ในชั้นการกักตัว 7 วัน ตามพ.ร.บ.กฎอัยการศึก พ.ศ.2457 สามารถยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราวจากเจ้าหน้าที่ทหารที่ทำการควบคุมตัว

4.2 ในชั้นจับกุมและควบคุมตัวคราวละ 7 วัน รวมระยะเวลาไม่เกิน 30 วันตามพ.ร.ก.บริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 สามารถยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราวจากศาลที่อนุญาตให้จับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องสงสัย

สรุปหากต้องอาศัยกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับนี้เป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพในการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในชั้นสอบสวนนอกจากที่กฎหมายปกติหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อานาจไว้ ขั้นตอนการใช้กฎหมายพิเศษทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับหลักกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดีและหลักปรัชญาการสอบสวน 3 ประการ คือ ความถูกต้อง ความรวดเร็ว และ ความเป็นธรรม เพื่อให้พยานหลักฐานที่ได้มานั้นมีความถูกต้อง สมบูรณ์และมีคุณค่าเชิงพิสูจน์ในชั้นการพิจารณาคดีชั้นศาลต่อไป

แนวทางการสั่งคดีของพนักงานอัยการ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 248 วรรค 2 ได้บัญญัติว่า “พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว

เที่ยงธรรมและปราศจากอคติทั้งปวง และไม่ให้อือเป็นคำสั่งทางปกครอง” ประกอบกับตาม บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้แบ่งแยกการดำเนินคดีอาญา ออกเป็นสองขั้นตอนคือการดำเนินคดีอาญาในชั้นเจ้าพนักงานและการดำเนินคดีอาญาชั้น ศาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินคดีอาญาในชั้นเจ้าพนักงานได้แบ่งแยกการสอบสวนและ การฟ้องร้องหรือพิจารณาสั่งคดีออกจากกันอย่างเด็ดขาด โดยพนักงานสอบสวนทำหน้าที่ รับผิดชอบการสอบสวนตาม มาตรา 130 –142 และพนักงานอัยการทำหน้าที่รับผิดชอบการ ฟ้องร้องหรือพิจารณาสั่งคดีตาม มาตรา 140 – 147 ทำให้เกิดระบบการตรวจสอบถ่วงดุลกัน ถึงความชอบด้วยกฎหมายในชั้นเจ้าพนักงานด้วยกันเองอย่างมีประสิทธิภาพดังนั้น หาก ตำรวจผู้ทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนได้อาศัยกฎหมายพิเศษทั้ง 2 ฉบับเป็นเครื่องมือเพิ่ม ประสิทธิภาพในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ความผิดหรือ บริสุทธิ์ของผู้ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาในคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สอดคล้องกับหลักกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดีและปรัชญาการสอบสวน 3 ประการ คือ ความถูกต้อง ความรวดเร็ว และ ความเป็นธรรม พนักงานอัยการก็ชอบที่จะดำเนินการ ดังนี้

1. หากพิจารณาแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานที่เกิดจากขั้นตอนการใช้กฎหมายพิเศษมี ความถูกต้อง สมบูรณ์ และมีคุณค่าในเชิงพิสูจน์ในชั้นศาล ให้มีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหา เพื่อ พิจารณาคดีในชั้นศาลต่อไป

2. หากพิจารณาแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานที่เกิดจากขั้นตอนการใช้กฎหมายพิเศษที่ ขัดต่อหลักกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดี และปรัชญาการสอบสวน 3 ประการ คือ ความ ถูกต้องความรวดเร็ว และ ความเป็นธรรม และไม่มีคุณค่าเชิงพิสูจน์ในชั้นศาล ให้พิจารณาสั่ง ไม่ฟ้องผู้ต้องหาและปล่อยตัวผู้ต้องหาทันที เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธา ให้เกิดขึ้นกับ ประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

3. แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากเป็นคดีความมั่นคงซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อความสงบ เรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ตามพ.ร.บ.องค์กรอัยการและพนักงานอัยการ มาตรา 21 ได้กำหนดให้พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตาม รัฐธรรมนูญและตามกฎหมายโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า การฟ้อง คดีอาญาจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความ มั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศให้เสนอต่ออัยการสูงสุด และอัยการ

สูงสุดมีอำนาจสั่งไม่ฟ้องได้ทั้งนี้ตามระเบียบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอัยการ (ก.อ.) ก็ได้

บทที่ 4

บทสรุป

สรุปผลการวิจัย

นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์กลุ่มคนร้ายไม่ต่ำกว่า 50 คน บุกรุกเข้าปล้นอาวุธปืนที่กองพันพัฒนาที่ 4 อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยลักษณะการกระทำผิดของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขัน หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีคดีความมั่นคงในบริบทของจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดขึ้น การจะใช้กฎหมายปกติหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานดังเช่นอาชญากรรมปกติ จึงอาจไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ^{xxiv} เพราะคดีความมั่นคงในบริบทจังหวัดชายแดนภาคใต้มีระบบการจัดการและโครงสร้างภายในองค์กร ซับซ้อน มีอิทธิพลและใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือและมีวิธีการปกปิดการกระทำผิดอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการวางแผนมาอย่างดี มีการตัดตอนการกระทำผิดโดยผู้ลงมือส่วนใหญ่เป็นลูกน้องระดับล่างมิให้โยงไปถึงตัวการที่แท้จริงได้ดังนั้น จึงมีความจำเป็นจะต้องอาศัยกฎหมายพิเศษที่ประกาศใช้ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.2457 และ พระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 รวม 2 ฉบับ มาเป็นเครื่องมือเพิ่มเติมในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับคดีความมั่นคงที่เกิดขึ้น แต่ขั้นตอนการใช้กฎหมายพิเศษนั้น จะต้องสอดคล้องกับหลักกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดี และปรัชญาการสอบสวน 3 ประการ คือ ความถูกต้องความรวดเร็ว และความเป็นธรรม เช่นเดียวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ให้อำนาจไว้

จากการศึกษาพบปัญหาและอุปสรรคการใช้กฎหมายพิเศษทั้ง 4 ขั้นตอนซึ่งเกี่ยวข้องกับการสอบสวนคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ การจับกุมและควบคุมตัวในสถานะผู้ต้องสงสัยการซักถามปากคำผู้ต้องสงสัย การตรวจค้น และการปล่อยชั่วคราว ขัดต่อหลักความชอบด้วยกฎหมายไม่สอดคล้องกับหลักกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดี ส่งผลให้

การได้มาซึ่งพยานหลักฐานต่างๆ ไม่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และมีคุณค่าในเชิงพิสูจน์ชั้นศาลได้ และเป็นสาเหตุสำคัญทำให้ศาลพิจารณาพิพากษายกฟ้อง

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ขั้นตอนการใช้กฎหมายพิเศษทั้ง 4 ขั้นตอน สอดคล้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดี และหลักการสอบสวน 3 ประการ คือ ความถูกต้อง ความรวดเร็ว และความเป็นธรรม จึงเห็นควรปรับปรุงแนวทางการใช้กฎหมายพิเศษ^{xxv} ดังนี้

1. เชิงนโยบาย เนื่องจากคดีความมั่นคงในบริบทของจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะการกระทำความผิด ที่มีระบบการจัดการและโครงสร้างภายในองค์กรที่ซับซ้อน ร่วมกับมีอิทธิพลจากคนในพื้นที่ มีการใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือ และมีวิธีการปกปิดการกระทำความผิดอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการวางแผนมาเป็นอย่างดี มีการตัดตอนการกระทำความผิดโดยผู้ลงมือส่วนใหญ่เป็นลูกน้องระดับล่าง เพื่อไม่ให้สาวไปถึงตัวการที่แท้จริง จึงเป็นการยุ่งยากที่จะแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานมาดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลักกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดีจึงเป็นสาเหตุให้คดีความมั่นคงส่วนใหญ่ศาลมักจะพิจารณาพิพากษายกฟ้องจำเลย อันจะส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ หรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันได้ ดังนั้น จึงสมควรแยกการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีความมั่นคงออกจากฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา แล้วนำมาบัญญัติไว้เป็นพระราชบัญญัติต่างหาก และอาจต้องมีการแก้ไขตัวบทที่กำหนดองค์ประกอบความผิดให้มีความชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น รวมทั้งแยกวิธีพิจารณาคดีเป็นการเฉพาะ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการในการต่อต้านและป้องกันการกระทำความผิด และกำหนดมาตรการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. เชิงปฏิบัติ ควรปรับปรุงแนวทางการใช้กฎหมายพิเศษทั้ง 4 ขั้นตอน อันได้แก่ การจับกุมและควบคุมตัวในสถานะผู้ต้องสงสัย การซักถามปากคำผู้ต้องสงสัย การตรวจค้น รวมถึงตลอดถึงหากมีมาตรการปล่อยชั่วคราว จะต้องสอดคล้องกับหลักกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดี และปรัชญาการสอบสวน 3 ประการ คือ ความถูกต้อง ความรวดเร็ว และ ความ

เป็นธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คือ การอำนวยความยุติธรรมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเท่าเทียมกัน เพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและประเทศชาติเป็นสำคัญ ^{xxvi}

การทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาในเรื่องระบบการดำเนินคดีอาญาที่เหมาะสมเกี่ยวกับคดีความมั่นคงที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารอ้างอิง

ⁱ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580). [เข้าถึงเมื่อ 20 ม.ค. 65]; เข้าถึงได้จาก: https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf

ⁱⁱ พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2552. [เข้าถึงเมื่อ 10 ธ.ค. 64]; เข้าถึงได้จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2558/A/086/100.PDF>

ⁱⁱⁱ ชาติ มั่นคงพิทักษ์กุล, สมบัติ อารังธัญวงศ์, ประพนธ์ สหพัฒนา, ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี และคณะ. การแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้: นโยบาย กระบวนการ และผลลัพธ์. วารสารอัล อิกมะฮ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี. 2559; ปีที่ 6; ฉบับที่ 12 กรกฎาคม-ธันวาคม 2559: หน้า 35-53

^{iv} เทิดศักดิ์ คำขำ. แนวความคิดในการใช้ระบบยุติธรรมเปลี่ยนผ่าน เพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ จชต. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. 2560-2561. [เข้าถึงเมื่อ 20 พ.ค. 65]; เข้าถึงได้จาก http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561/PDF/8412st/8412พล.ต.เทอดศักดิ์%20คำขำ.pdf

^v ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันป้องกันประเทศ. เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี เรื่อง อนาคตทิศทางการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ 2562. ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.

^{vi} มุฮัมหมัดรอฟีอี มูซอ, จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, ดิเรก หมานมานะ, พะเยาว์ ละกะเต็บ. การปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านการนำข้อเสนอแนะ กอส. ไปสู่การปฏิบัติ. วารสารกระบวนการยุติธรรม ปีที่ตีพิมพ์ 13; เล่มที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2563: หน้า 93 -116.

^{vii} กรกฎ ทองชะโชคและคณะ. แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินคดีความมั่นคง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.ปีที่ 9; ฉบับที่ 2. กรกฎาคม-ธันวาคม 2559: หน้า 119-142.

^{viii} เรื่องเดียวกัน

---

^{ix} ชুক্তกฎหมาย หน่วยเฉพาะกิจกรรมทหารพรานที่ 43. คำพิพากษาศาลสูงยกฟ้องคดีอาญา เกี่ยวกับความมั่นคงใน จชต.; เมษายน 2563.

^x พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2547 [เข้าถึงเมื่อ 20 ม.ค. 65]; เข้าถึงได้จาก <http://www.rtna.ac.th/departments/Mathematics/data/law2.pdf>

^{xi} พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548. [เข้าถึงเมื่อ 20 พ.ค. 65]; เข้าถึงได้จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/laws/laws_08.pdf.

^{xii} พัฒนวุธ อังคะนาวิน พลตำรวจตรี. กฎหมายพิเศษสำหรับการสอบสวนคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร พศ.2560. [เข้าถึงเมื่อ 10 ม.ค. 65]; เข้าถึงได้จาก: http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561/PDF/8465p/รวม.pdf

^{xiii} กรกฎ ทองชะโชคและคณะ. แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินคดีความมั่นคง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.ปีที่ 9 ฉบับที่ 2. กรกฎาคม-ธันวาคม 2559. หน้า 119-142.

^{xiv} พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2547 [เข้าถึงเมื่อ 20 ม.ค. 65]; เข้าถึงได้จาก: <http://www.rtna.ac.th/departments/Mathematics/data/law2.pdf>

^{xv} กรกฎ ทองชะโชคและคณะ. แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินคดีความมั่นคง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.ปีที่ 9 ฉบับที่ 2. กรกฎาคม-ธันวาคม 2559. หน้า 119-142.

^{xvi} พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548. [เข้าถึงเมื่อ 20 พ.ค. 65]; เข้าถึงได้จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/laws/laws_08.pdf.

^{xvii} เรื่องเดียวกัน

^{xviii} ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา,มาตรา 134/4 วรรคสาม

^{xix} กรกฎ ทองชะโชคและคณะ. แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินคดีความมั่นคง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.ปีที่ 9 ฉบับที่ 2. กรกฎาคม-ธันวาคม 2559. หน้า 119-142.

^{xx} ข้อมูลจากศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศชต.) พ.ศ. 2558

^{xxi} พัฒนวุธ อังคะนาวิน พลตำรวจตรี. กฎหมายพิเศษสำหรับการสอบสวนคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร พศ.2560. [เข้าถึงเมื่อ 10

ม.ค. 65]; เข้าถึงได้จาก: http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561/PDF/8465p/รวม.pdf

^{xxii} สำนักงานกฎหมาย/ทนายความกอบเกียรติและเพื่อน.[เข้าถึงเมื่อ 20 พ.ค. 65]; เข้าถึงได้จาก: <https://www.kobkiat.com/17419292/เหตุผลหลัก5ประการในคดีอาญาที่ทำให้จำเลยชนะคดีศาลยกฟ้องจำเลยเพราะอะไรบ้าง>.

^{xxiii} คำพิพากษาศาลสูง ยกฟ้องคดีอาญาเกี่ยวกับความมั่นคงใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2563

^{xxiv} วรา บุญพันธ์. ปัจจัยที่มีผลต่อคำพิพากษายกฟ้องในข้อหาเกี่ยวกับความมั่นคง ศึกษากรณีพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8 22 มิถุนายน 2560. มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่. [เข้าถึงเมื่อ 20 พ.ค. 65]; เข้าถึงได้จาก: [http://www.hu.ac.th/conference/conference2017/proceedings/data/05-1-1-Oral%20Presentation/4.Law%20and%20Political/33-G5-5-111L-O\(วรา20%บุญพันธ์\).pdf](http://www.hu.ac.th/conference/conference2017/proceedings/data/05-1-1-Oral%20Presentation/4.Law%20and%20Political/33-G5-5-111L-O(วรา20%บุญพันธ์).pdf)

^{xxv} พัฒนวุธ อังคะนาวิน พลตำรวจตรี. กฎหมายพิเศษสำหรับการสอบสวนคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร พศ.2560. [เข้าถึงเมื่อ 10 ม.ค. 65]; เข้าถึงได้จาก: http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561/PDF/8465p/รวม.pdf

^{xxvi} เรื่องเดียวกัน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอก หาญพล เพชรม่วง

วัน เดือน ปี เกิด 2 กันยายน 2515

ประวัติสำเร็จการศึกษา

- พ.ศ. 2532 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย
พ.ศ. 2534 โรงเรียนเตรียมทหาร (รุ่นที่ 32)
พ.ศ. 2539 วิศวกรรมศาสตร์ โรงเรียนนายเรือพระจุลจอมเกล้า(รุ่นที่ 43)
พ.ศ. 2551 หลักสูตรหลักประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 83

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2539 - 2547 นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารราบที่ 2
กรมทหารราบที่ 5
พ.ศ. 2547 - 2551 รองผู้บังคับกองพัน กองพันทหารราบที่ 1
กรมทหารราบที่ 153
พ.ศ. 2551 - 2554 ผู้บังคับกองพัน กองพันทหารราบที่ 3
กรมทหารราบที่ 153
พ.ศ. 2554 - 2558 รองเสนาธิการ มณฑลทหารบกที่ 46
พ.ศ. 2558 - 2564 ผู้บังคับการ กรมทหารพรานที่ 43

ราชการสนาม

- พ.ศ. 2546 - 2547 ผู้บังคับกองร้อยทหารราบไทย กองกำลัง 972
ไทย - ติมอร์ตะวันออก ผลัดที่ 7
พ.ศ. 2551 - 2554 ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจปัตตานีที่ 24
พ.ศ. 2558 - 2564 ผู้หน่วยเฉพาะกิจ กรมทหารพรานที่ 43

ตำแหน่งปัจจุบัน

- พ.ศ. 2564 - ปัจจุบัน รองผู้อำนวยการกองข่าว กองทัพอากาศที่ 4